

Politiskā sistēma

Saskaņā ar konstitūciju Kanādas valsts iekārta ir konstitucionāla federatīva monarhija Britu Sadraudzībā. Tā ir konfederācija Apvienotās Karalistes sastāvā. 1867.gada 1.jūlijā Kanāda ieguva neatkarību no Lielbritānijas. Konstitūcija stājās spēkā 1982.gada 17.aprīlī.

Kanāda ir decentralizēta federācija, kura sastāv no 10 provincēm un 3 teritorijām.

Valsts galva ir Elizabete II, bet valstī to pārstāv Kanādas ģenerālgubernators. Karaliene ieceļ ģenerālgubernatoru pēc Kanādas premjerministra rekomendācijas uz 5 gadiem. Ģenerālgubernatora funkcijas ir formālas - teorētiski viņš var noraidīt likumdošanas aktu, ko ir pieņēmis parlaments, bet praksē tas nekad nav īstenots. Ģenerālgubernators drīkst neatlaist parlamenta apakšpalātu, ja premjerministra pārstāvēta partija zaudējusi vēlēšanās.

Izpildvara

Izpildvaras īstenotājs ir ministru kabinets, kura vadītājs ir premjerministrs. Formāli ministru iecelšanu, pārcelšanu vai atbrīvošanu no amata veic ģenerālgubernators pēc premjerministra ieteikuma.

Kanādā pastāv daudzpartiju sistēma, bet visas valsts pastāvēšanas laika pie varas, nomainot vienai otru, bijušas tikai 2 partijas – Kanādas Liberālā partija un Kanādas Konservatīvā partija. Pārējās nozīmīgākās partijas ir Kvebekas partija, Kvebekas bloks, Jaunā demokrātiskā partija, Kanādas Zaļo partija.

Kanādas ministrijas:

- Lauksaimniecības un lauksaimniecības produktu ministrija
- Atlantiskās Kanādas iespēju aģentūra
- Kultūras mantojuma ministrija
- Pilsonības un imigrācijas ministrija
- Kvebekas reģiona ekonomiskās attīstības aģentūra
- Vides ministrija
- Finanšu ministrija
- Zvejniecības un okeāna ministrija
- Ārlietu ministrija
- Veselības ministrija
- Cilvēku resursu un sociālās attīstības ministrija
- Indiāņu lietu un Ziemeļu attīstības ministrija
- Rūpniecības ministrija
- Infrastruktūras un sabiedrības ministrija
- Iekšējo valdības lietu ministrija
- Starptautiskās sadarbības ministrija
- Starptautiskās tirdzniecības ministrija
- Tieslietu ministrija
- Nodarbinātības ministrija
- Nacionālās aizsardzības ministrija
- Nacionālo ienākumu ministrija
- Dabas resursu ministrija
- Sabiedriskās drošības ministrija
- Valdības sniegto pakalpojumu un sabiedrisko darbu ministrija
- Transporta, infrastruktūras un apdzīvoto vietu ministrija
- Valsts kase
- Veterānu lietu ministrija
- Rietumu ekonomiskās diversifikācijas ministrija

Likumdošanas vara

Likumdošanas vara pieder divpalātu parlamentam. Augšpalāta jeb Senāts sastāv no 104 senatoriem, kurus ieceļ ģenerālgubernators pēc premjerministra ieteikuma (ne vairāk kā 105). Senatori saglabā amatu līdz 75 gadu vecumam.

Apakšpalātas 308 pārstāvjus ievēl uz 5 gadiem tiešās vēlēšanās, kurās piedalās pilsoņi, kas sasnieguši 18 gadu vecumu. Valdība var atlaist apakšpalātu pirms termiņa beigām. Apakšpalātas pārstāvju skaits atbilst iedzīvotāju skaitam.

Parlaments pieņem likumus un normatīvos aktus, kā arī apstiprina valsts budžetu.

Provincēs un vietējas pašvaldības

Kanāda sastāv no 10 provincēm – Alberta, Britu Kolumbija, Kvebeka, Manitoba, Jaunskotija, Jaunbrunsvika, Ņūfaundlenda, Ontario, Prinča Edvarda sala, Saskačevana, un 3 teritorijām – Nunavuta, Ziemeļrietumu Teritorijas un Jukona.

Administratīvās pārvaldes institūcijas darbojās pēc tāda paša principa kā federālā valdība. Gubernatoriem, kurus nozīmē federālā valdība, funkcijas ir līdzīgas valdības galvai. Provincēs ir vienpalātas parlaments.

Vietējo pašvaldību darbu organizē provinces valdība saskaņā ar provinces likumdošanu.

Tiesu vara

Tiesu vara ir neatkarīga no likumdošanas varas un izpildvaras. Tiesu sistēma Kanādā sastāv no četrām līmeņu tiesām. Tiesu varas augstākā institūcija ir *Augstākā tiesa*, kuras sastāvā ir 9 tiesneši: Augstākās tiesas priekšsēdētājs un astoņi tiesneši. Tiesnešus ieceļ amatā uz 10 gadiem.